

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnštvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniškega telefona štev. 188.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petivrstna (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol. 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Glasovi ljudstva.

Shod v Mestnem domu.

„Slovensko katoliško delavsko društvo“ je včeraj dopoldne sklicalo shod v veliki dvorani „Mestnega Doma“. Velika dvorana in galerija sta bili natlačeno polni. Te nekaj pomenja za Ljubljano, ki že dolgo časa pričakuje Tavčarjevega ljudskega zborovanja. Namestu poslanca ljubljanskega mesta, je stopil včeraj pred ljubljansko množico dr. Susteršič, katerega je v soboto zvečer, ko se je pripeljal z Dunaja povabilo „Slov. katol. delavsko društvo“ na shod. Vse zborovanje je bila izrazita nezaupnica liberalnim poslancom, posebno dr. Tavčarjevemu nastopu in sijajna zaupnica našim poslancom, oziroma njihovem delovanju, kateremu mora vsak pošten človek priznati, da je pošteno ljudsko delo. Posebno pozornost je vzbujal dohod Mengšanov, ki so se pripeljali na vozu, okrašenem s ponesno slovensko trobojnico. Shodu je predsedoval tov. Kos, ki je najprej dal besedo državnemu in deželnemu poslancu g. dr. Susteršiču.

Govor dr. Susteršiča.

Dr. Susteršič je govoril:

Slavni zbor! Že več časa je minilo, kar sem bil pred vami ter mislim, da ne bode neumestno, da se vam zopet predstavim. Da boste vedeli, s kom imate opraviti, vam povem, da sem pred vsem anarhist, da me ima v službi kamarila, da komandiram ljubljanskega škofa in da sem njegov lakaj. Kdor ne verjame, naj vzame različne številke glasil slovenske inteligence, „Slovenskega Naroda“ in našel bode ondi natisnjene vse te najrazličnejše stvari. Skoro bi se ne moglo in se ne more misliti, kako gre vse to skupaj!

Pisali so, da sem kranjskega škofa komandiral, na drugi strani sem pa zopet njegov lakaj, njegov hlapec. Zato je treba posebne pameti in talenta, kakor ga ima naravno-liberalni mož dr. I. Tavčar, ki pa svoj talent tako slabo uporablja. Dr. Tavčar je v držav. zboru pobijal splošno in enako volilno pravico, in rekel, da se volilna pravica sme dati samo tistim, kateri so v stanu samostojnega prepričanja. Potemtakem bi volilne pravice ne dobili pristaši dr. Tavčarja, ki imajo najmanj samostojnega prepričanja.

Ako sem anarhist, potem pa vendar ne morem biti v službi dunajske kamarile. Kot komander ljubljanskega škofa vendar ne morem biti njegov lakaj, hlapec.

Vse to se je posebno čulo zopet takrat, ko je bila šolska slavnost Prešernova prepovedana. Jaz vti zadevi spremljevalim ljubljanskim knezoškofom niti besedice nisem govoril, in kdor nasprotno trdi, ga javno tukaj imenujem lažnika. Niti besedice nisem govoril z ljubljanskim škofom in reči moram, da imam, kadar me počasti, da z menoj govori, mnogo bolj važne stvari govoriti z njim.

Govornik pravi, da so prireditelji Prešernove slavnosti pokazali, da ne znajo prirediti slavnosti, ki bi bila za vse slovensko ljudstvo.

Kako se liberalni poslanci ljudstva boje.

Dne 6. oktobra t. l. vršilo se je v državnem zboru glasovanje o nujnem predlogu, ki zahteva splošno in enako volilno pravico in katerega je vložila „Slovenska zveza“. Pri tem glasovanju se je prvič pokazalo v našem državnem zboru, da je večina in sicer

pretežna večina drž. zbora za splošno in enako volilno pravico. Zanj je bilo 155 proti 114 glasovom. Seveda ta večina ni zadostovala za to, da bi bila sprejeta nujnost, ker je treba dvotretjinske večine za to, ali vendar je bil to jasen dokaz, da je pretežna večina strank za splošno in enako volilno pravico.

Ako pogledamo, kdo je glasoval za in kdo proti, potem se pokaže, da so proti glasovali zastopniki privilegiranih veleposestnikov, poslanci trgovinskih in obrtnih zbornic, liberalci, ki imajo samo toliko volivcev, kolikor ima roka prstov. Najzlastnejšo vlogo pa je igral kolovodja slovenske napredne stranke dr. Ivan Tavčar. Govoril je proti splošni in jednaki volilni pravici in ni vedel zopet nič drugega povedati, da ne bodo on in njegova pristaša nič več voljeni. Iz tega stališča presoja splošno in jednako volilno pravico! Vstal je liberalni poslanec dr. Kramar, ki ni naš in je dr. I. Tavčarja pozval, zakaj ugovarja glede volilne pravice, kakšno je njegovo postopanje, ko vendar povsod povdarja, da bo ljudstvo svobodno. Dr. Kramar pravi, če je ljudstvo klerikalno, ima tudi pravico svojega poslanca izvoliti v državni zbor. (Tako je!)

In potem, ko je prišlo do glasovanja, je naša cela liberalna trojica, Tavčar, Ferjančič in Plantan izginila iz zbornice.

Ali jih je bilo sram? Morda pa je bil to le poseben slučaj, kajti ti gospodje gredo ko odbije 1. ura iz zbornice in se jih ne vidi več v zbornici. Može gredo takrat kositi, po kosilu imajo potem v kaki kavarni lep tarok. To je torej vloga te naše liberalne stranke, katera se je pri tej priliki zopet pokazala nazadnjaško, najbolj reakcionarno stranko, kar jih imamo v Avstriji, Nemčiji, Italiji, ali bolje rečeno, po celem evropskem svetu (Gromovito odobravanje). Se bolj zanimivo je bilo pa to, da je od celega na prednega jugoslovanskega kluba en sam ostal v zbornici in sicer Srb dr. Kvekić in je isti glasoval proti dr. Tavčarju za splošno in enako volilno pravico. Disciplinarnost v ti stranki je torej tudi nad vse zanimiva. (Smeh)

Program narodne - napredne stranke sam obsoja stranko dr. Tavčarja.

Torej, gospoda moja, ker smo že pričeli z liberalno stranko, je dobro, da pri nji nekoliko ostanemo. Če človek umira, se o njem pač govori. Tako je tudi z našo liberalno stranko v tem pogledu popolnoma enako. Pogledajmo si to stranko in čujmo, kako se stranka obsoja. Dne 29. novembra 1894, torej nekako pred 11 leti, vršil se je v Ljubljani shod zaupnih mož te stranke, katera se je takrat imenovala, oziroma si nadevala ime „narodna stranka“ na Kranjskem. Bil je takrat impozanten shod, to se mora vsekako priznati. Kaj se pri tem shodu ti gospodje govorili, podam iz poročila, katero je izdala naša liberalna stranka sama in sicer po izdajatelju dr. Karlu vitezju Bleiweisju, gotovo najkompetentnejšem kot načelniku liberalne stranke slovenske, katerega imajo menda za načelnika da ga imajo hitro pri rokah, pa jim tudi to veliko ne pomaga (Smeh) Ti knjižici je pridral dr. Bleiweis, ki ga konča z besedami: „... Iz vsega rodoljubno občinstvo razvidi, na kaj se čuti ta čas vezano zlasti „narodna stranka na Kranjskem. Na pravem potu je. Naj se jej vsak pridruži z vsem rodoljubjem, da bode kakor močna in čvrsta vojska branila vsemu narodu, kar je še njegovega in mu zopet pridobila, kar je izgubljenega! Bog in narod!“

(Smeh). Resolucija 5 pravi: ... zahtevamo zlasti uvedbo občne volilne pravice, zboljšanje gospodarskih razmer poljedelskega, trgovskega, obrtnega in delavskega stanu. V tem oziru se z veseljem pozdravlja krščansko-socialno gibanje. (Smeh.) V 6. resoluciji: „Konstatuje in obžaluje se, da se je deloma osebno na Kranjskem zapustil slovenski narodni program, a ustvaril drug program, v katerem se slovenska narodnost ne nahaja kot smoter in kateri daje petuhe popustljivosti in brezbriznosti v narodnih vprašanjih.“ In eno leto potem so se naši liberalci vezali s Švegljem! „Raje s Švegljem, nego z Mahničem!“ In dr. Triller je govoril na takratnem shodu zaupnikov: „Tudi narodna stranka slovenska, združena na današnjem shodu, smatra krščanski ekonomični program, razglašen na različnih katoliških shodih kot najpoštenjši, kar se je sedaj v tem oziru razglasilo od strani avstrijskih Nemcev!“ (Čujmo!) Nadalje: „... krščanski socialisti, ta edina simpatična nemška stranka.“ Nadalje govori o tem, kako so podrli grofa Taaffeja, ki je hotel volilno pravico razširiti, in najostreje so obsodili privilegije in veleposestvo. Danes pa hodijo ti gospodje reko v roki z baronom Švegljem in grofom Barbom in se roko v roki z njimi branijo pravico ljudstva v državnem in dež. zboru.

Nadalje je dejal takrat dr. Triller: „In morda nima kmalu kak avstrijski narod toliko vzroka za tako zahtevo, kakor narod slovenski. Skoro tretjina deželnih poslancev voli še vedno tista peščica nemških veleposestnikov, od katerih ima marsikdo komaj domovinsko pravico v deželi kranjski in katerim so težnje prebivalstva te dežele veliko manj na brigi, nego njihovi konji in psi.“ Tako je govoril dr. Triller takrat, a sedaj se narodno napredna stranka obeša še na Švegljev frak, ker se je frak barona Heina že odrgal. Mislim pa, da se bode tudi ta frak raztrgal. Omenjena knjižica iz leta 1894. je največjega pomena za presojo naše liberalne stranke. S to knjižico se je liberalna stranka sama na smrt obsodila. Kati ta knjižica sama dokazuje, da se je ta stranka ljudstvu predašeno lagala takrat, ko so se sešli njeni zaupni možje v Ljubljani. (Veliko ogorčenje.) Ko sem vsled tega nekega pristaša narodno-napredne stranke opomnil, dejal mi je: „Politika brez hiha v ščine ni mogoča!“ (Ogorčenje.) Mislim, da s to stranko lahko končam in da bode prišel čas, ko ž njo ljudstvo obračuna enkrat za vselej. (Tako je.)

Proti dr. Ebenhochu.

Podajmo se zopet v državni zbor dne 6. oktobra t. l., ki je vsaj večjega pomena. Vse je bilo le od nemškega centra odvisno. Prvi govornik baron Morsey je tudi govoril za splošno in enako volilno pravico in smo imeli takrat upanje, da bode nemška konservativna stranka glasovala za splošno in enako volilno pravico. Oglasil se je k besedi tudi dr. Ebenhoch, deželni glavar gorenjeavstrijski, katerega govor je postal usodepoln. Stavil je nujen predlog, da se odpravijo sedajni nepravilni volilni privilegiji in za splošno volilno pravico. Izpustil pa je besedo enako volilno pravico.

S tem je dosegel, da je njegova stranka glasovala za njegov predlog. Naš predlog potem ni dobil dvotretjinske večine in mi tudi nismo mogli glasovati za Ebenhochov

predlog in sicer radi tega ne, ker stojimo skoz in skoz na stališču splošne in enake volilne pravice. (Burni klici: Živio! Tako je prav!) Ljudstvo ima pravico do splošne in enake volilne pravice. Tudi zato nismo glasovali za Ebenhochov predlog, ker je Ebenhoch tudi smatral za potrebno govoriti o prvenstvu nemškega naroda v Avstriji, mi pa stojimo na stališču popolne narodne enakopravnosti. (Viharna pohvala.)

Dajte ljudstvu pravice!

Ljudje, ki se boje ljudstva, pravijo, da splošna in enaka volilna pravica pomeni neko revolucijo, da bi država ne dobila v drž. zboru potem onega, kar potrebuje. Jaz pa pravim: Ako bi ljudstvu država dala pravico, bi ljudstvo državo, katera je ž njim tesno zvezana, tudi podpiralo. Ljudstvo pa obratno ne more imeti interesov pri državi, katera mu nalaga vedno bremena, pa ne da nobenih pravic.

Kdo je bolj zvezan z interesi domovine in države, ali veleposestnik, milijonar, kateremu se za koš denarja lahko povsod dobro godi, ali delavec, ki je z vso silo privezan na domaćo zemljo. Kdo pa je kriv vse sedanje kolobocije? Ali ljudstvo? Ali jih je ljudstvo napravilo? Ali je ljudstvo krivo, da se take oslarije v naši državi gode! Ali je ljudstvo krivo, da marajo ministri padati, ker nemški uradniki nočejo, da bi se v Inomestu v italijanskem jeziku tisti mali peščici Italijanov predavalo, padati radi par slovenskih razredov v Celju. Ali je ljudstvo volilo ta naš parlament? Ne! Gospodje privilegijev, trgovskih zbornic in velepos. so v parlamentu, kateri ima 425 poslancev, izmed katerih jih je le 72, kateri so voljeni v 5 skupini po splošni volilni pravici. In potem si še ti veleposestniki domišljujejo, da so nekaka opora postave in oltarja! Katoliška cerkev se zahvali za take opore. Dokler bo katoliška cerkev imela oporo v srcu ljudstva, bo močna, če pa te opore imela ne bo, ji tudi opora zgoraj imenovanih privilegiranih ne bo pomagala. Nam je vzor naš Zvegljar, ki je hodil z revnim ljudstvom, kako pa je on obračunal s farizeji, z inteligenco tedanjega časa, vsak dobro ve. Gospodje naj bodo le tiho o kaki opori oltarja. Kar se pa tiče opore prestola, — uboga habsburška dinastija, če bi morala imeti take podpore, kakor je Šveglj, Barbo, Rechbach, itd., kakšna podpora pa bi ta bila? Taka nekako, kakor če bi hotel podpreti to dvorano, na kateri stojim, s slamico. Močna bo država, ako bo stala na stališču, na katerem mi stojimo. Bogu kar je božjega, cesarju kar je cesarjevega, ljudstvu, kar gre ljudstvu. To je naše stališče! Prvo polovico oblastvu, a drugo polovico ljudstvu. To zahtevamo in se bomo borili proti temu, da bi druga polovica šla samo privilegiranim volivcem.

Tudi v kranjskem deželnem zboru ljudstvu pravico.

Na Kranjskem je 42 000 kmečkih volilcev izvolilo 16 poslancev, 6000 mestnih volivcev je izvolilo 8 poslancev. 84 volilcev veleposestnikov je izvolilo 10 poslancev! 2 poslanci voli pa še trgovska in obrtna zbornica. In tako krivico ljudstvo prenaša! Ali bomo trpeli take razmere? (Viharni klici: Ne!) Dokler je še nekaj življenja v nas, ne smemo trpeti takih razmer. (Živio klici: Tako je prav!) Tudi za deželni zbor kranjski se mora uvesti splošna in enaka volilna pravica. (Dolgo trajajoča manifestacija.) To je naša zahteva, za katero smo se in se bomo borili!

Sklicevanje na davek od nasprotni strani je sila neumna, ker je več nego polovica davkov indirektnih, a tudi pri direktnih davkih je mnogo delavčevega denarja.

K tem velikim davkom torej mora prispevati delavec od svoje plače, delavec, kateremu se greš vse bolj pozna, kakor pa onemu, ki ima vsak dan piščanca ali pečenko v skledi.

S stališča krščanstva — proč z volivnimi privilegiji.

Konečno bi omenil še eno. Očita se nam, ki smo skozinskoz katoliškega prepričanja, da smo demagogi in se nam predbavica, da naše postopanje in naše zahteve niso v skladu s krščanstvom. Moje poplne prepričanje pa je, da so sedanji volilni privilegiji protikrščanski. Zato sem pa tudi uverjen, če bi bil danes Kajfež živ, bi bil Kajfež takoj vnet za volivne privilegije, bil bi gotovo prvak liberalne stranke (Klici Tavčar!) in vendar ne bo nihče trdil, da je bil Kajfež dober kristijan.

Združeno ljudstvo v boji!

To ni nobena demagogija, ko govorimo in se bojujemo za splošno in enako volivno pravico in pri tem se ne strašimo nobenih zaprek, nobenega zaveznika tudi ne vprašamo, katere stranke je, če se gre za splošno in enako volivno pravico. Vsakega: prijateljev in sovražnikov smo veseli, če gredo z nami v boj za splošno in enako volivno pravico. To ni stvar posamezne stranke, tudi ni stvar krščansko socialne stranke ali socialno-demokratske stranke, ampak to je stvar celega ljudstva in združeno ljudstvo bo zmagovalo ljudstvo bo ustrajno šlo za praporom, na katerem se svetijo črke: „V n s s p l o š n o, e n a k o i n t a j n o v o l i v n o p r a v i c o!“ (Gromovito odobravanje) in besede: Za pravico in s v o b o d o! (Viharno pleskanje.)

Socialdemokratski govornik.

V imenu socialnih demokratov je govoril sodrug T o k a n: Dolgo časa je bil klic po splošni in enaki volivni pravici glas vpijočega v puščavi, sedaj pa se po celi državi giblje ljudstvo in nihče več ne bo ustavil tega gibanja. Ljudstvo bo korakalo preko tistih, ki se ustavljajo njegovi pravici. Ves narodno gospodarski napredek je odvisen od politike. Zato mora priti izprememba. Dekler bo mogoče bomo šli v boj za svoje pravice po postavnici poti, če pa nam pravice ne bodo dali, ne moremo garantirati zato, da ljudstvo te postavne poti ne bi zapustilo in prestopilo meje. Splošna in enaka volivna pravica bi bila v prvi vrsti na korist slovenskih narodov v Avstriji, posebno na korist slovenskega naroda, a slovenski liberalci so nastopali proti in stem pokazali da so izdajalci svoje lastne krvi. Ko smo šli nedavno delavci pred dr. Tavčarjevo hišo, usule so se na delavstvo iz ust Franje dr. Tavčarjeve besede: „Barabe!“ (Silno ogorčenje.) Naj nas le psujejo z barabami; mi pa spoznavamo druge ljudi za barabe, one ljudi, ki so proti ljudskim pravicam, ne pa poštene delavce, ki s svojimi žulji služijo kruh. „Slov. Narod“ psuje delavstvo, tako nesramen je ta list, da psuje slovensko ljudstvo, ko ljudstvo zahteva pravico. Ko je nedavno Kristan dejal, da pridemo pred „Narodno tiskarno“, je „Narod“ pisal, da bo zadoščala mokra cunj, da se nas odžene. Bog ve, če bo zadostovala, morda bo pa od naše strani zadostovala za liberalce mokra cunj. Volivna pravica je potrebna, zato bomo šli z vsemi prijatelji te zahteve skupaj. Dr. Tavčarju bi se pri kupili, ako bi na kak njegov migljaj nastopali proti kakemu neljubi osebi, potem bi bili v „Narodu“ „zavedno delavstvo“. Liberalna stranka naj se le pripravi, da je bo ljudstvo na salati snedlo. (Hrupna veselost.)

Kak prijatelj delavstva je „Sloven. Narod“, sledi iz tega, da je pisal, da je delavstvo v tobačni tovarni predobro plačano. — Liberalci hočejo šele takrat izpremembo volivne pravice, ko bi imeli v žepu zagotovilo, da so vsi mandati njim zagotovljeni. Mi pa pravimo: Splošno in enako volivno pravico takoj sem, in naj pride potem v zbornico kor angeljev ali kor vragov. Ljudska volja naj skrbi za svoj narod! Splošno in enako volivno pravico tudi vodi edina pot k slovenski univerziji, ta volivna pravica je kulturna potreba naroda. Dekler ne izvojuje moje pravice, ne bo miru!

Govornik vabi vse udeležnike k manifestacijskemu izprevodu v terek zvečer. — (Splošno odobravanje.)

Resolucija in peticije. — Deputacije.

Tovariš Stefe omenja da istočasno slovenski krščanski socialci na 12 ljudskih zborih po celi Kranjski zbirajo za splošno in enako volivno pravico.

V tem gibanju ne bomo omagali, ampak skrbeli, da bo narod do zadnje koče pripravljen za vsak slučaj. Slovenci na Kranjskem že radi tega ne smemo zaestati za mogočnim gibanjem,

ki se razširja po celi državi, ker je bil kranjski deželni zbor prvi v državi, v katerem se je pričela odločna borba za volivne pravice ljudstva.

Predlaga naslednje resolucije:

Shod protestira zoper vsakotere volivne privilegije in zahteva, da se takoj uvede splošna in enaka volivna pravica za državni in deželni zbor. (Soglasno in z velikim navdušenjem sprejeto.)

Nato predlaga, da se izvoli deputacija, ki ponese peticije za uvedbo splošne in enake volivne pravice v sredo pred otvritvijo dež. zbora g. dež. predsedniku, g. dež. glavarju in klubu slovenskih katoliških narodnih poslancev. Soglasno so bile peticije odobrene nakar so bili izvoljeni v deputacijo naslednji gg.: Jožef Gostinčar, Urban, Jeraj, Bahar, Čatar, Puhar, Iv. Kregar, Andrej Rovšek, Karol Pollak, Pavel Velkavrh in jur. Kremžar.

Z velikim navdušenjem je shod sprejel naslednji pozdrav:

M e n g e š. Naše fante smo odposlali na shod s slovensko trobojnico na okrašenem vozu. Bog živi edinstvo med strankami, borečimi se za volilno pravico!

Soglasno je zbor pritrdil klicu: V terek zvečer k manifestacijski bakljadi k pogrebu liberalne klike.

sklepne besede dr. Susteršiča.

Nato je k zaključku govoril še dr. Susteršič, ter navedel kričeče številke, kako je tudi kmet oropan svoje volivne pravice. In dr. Tavčar se je drznil reči, da je kmet dovolj zastopan v kranjskem dež. zboru! Te besede naj si kranjski kmetje zapomnijo in te besede naj vržejo v obraz liberalnim agitatorjem. Ljudstvo mora govoriti in biti kakor en moč, kmet obrtnik, delavec, vsi morajo skupno marširati. Gre se za odločilni boj, od katerega je odvisen za stoletja blagor naroda. 100 in 100 naših ljudi mora zapustiti deželo in si v tujini služiti kruh. Ali je tega treba?

Naše ljudstvo ni neumno, zabito in surovi kakor pravijo naši nasprotniki in kakor ga je imenoval dr. Tavčar v državnem zboru.

Govornik opozarja, naj se v terek pri manifestacijskem izprevodu skrbi za strog red. Ako bi se kdo hotel vsiliti v naše vrste z namenom, da moti ali provocira, tedaj vedite, da je zato plačan od liberalne stranke, da bi se dobil povod nastopiti proti vam. Odstranite ga iz svojih vrst. Nam popolnoma zadoščajo postavna pota v doseg svojih pravic. Končno omenja govornik razmer na Ogrskem Fejervaryjevi vladi je, kakor zatrja Fejervary, vladar že pristal na to, da bodi na Ogrskem splošna in enaka volivna pravica. Kar je cesar dovolil Ogrcem, tega tudi nam ne bo odrekel. Pričakovati tedaj s memo, da bo vladar tudi svojim avstrijskim narodom v prosep države dal iste pravice, dal splošno in enako volivno pravico, ki bi Avstrijo osvežila in utrdila prestol. Zato z zaupanjem kličemo iz dna srca: Bog živi našega presvitlega cesarja Franca Jožefa! (Velikansko navdušenje. Zborovalci vihte klobuke.)

S klicem: „Živela splošna in enaka volivna pravica!“ je predsednik zaključil impozantni shod, ki je pričal, da se vzdiguje tudi bela Ljubljana za pravice slovenskega naroda.

Shod pri „Levu“ v Ljubljani.

Istočasno, kakor shod v „Mestnem domu“ se je vršil shod soc. dem. stranke v salonu pri „Levu“, katerega se je udeležilo nad 300 oseb. Predaval je g. Menard; glavni govornik je bil g. Kocmur, ki je izjavljal, da v dejanji nimamo nobene enakopravnosti v javnem političnem življenju, zato si hočemo to izvojevati!

V državnem zboru so bile razen Nemcev (nacijonalcev, liberalcev in nekaj kapitalistov seveda) vse stranke za uvedbo splošne volivne pravice, le zastopnik „napredne Ljubljane“ dr. T a v č a r (klici: Fej! Ven ž njim, če je tu notri!) osmelil se je nastopiti proti splošni volivni pravici. Liberalci dr. Tavčar nima niti toliko razsednosti in previdnosti kot kak otrok! Govoril je proti splošni volivni pravici, glasovati se ni upal, nego je vzel klobuk in šel iz zbornice. (Klici: Saj bo kmalu njegov in ostalih dveh liberalcev politični pogreb! Pfuj dr. Tavčar!) Če je ljubljanske meščanstvo tako zabito in leno, da se mu še misliti ne ljubi kadar poslanca v državni zbor voli, pa naj ima take zastopnike tam. Ali, dragi prijatelji, mi bomo s temi smrdečimi liberalci, ki se nam v obraz ližejo, zadaj pa nas zasmehujejo, drugače obračunali! Mi se gibljemo, in njih preletava že strah! Tem ljudem je le za njih osebo, za koristi družih jim ni nič, in v resnici so le tam najti, kjer jim kaj nese! Proč torej s takim smrdečim liberalizmom! (Proč z liberalci!) Dr. Bleiweis je javno

v obč. svetu izjavil, da višja dekliška šola ni za hčere delavcev in želez. uslužbencev in dr. Tavčar, ki sedi v dež. šol. svetu, je očital nam da nismo dovolj izobraženi in politično zreli za splošno volilno pravico, tam pa, kjer bi bila njih dolžnost za našo izobrazbo kaj storiti, tam nam pa vrata zapirajo! Tak je ljubljanski liberalizem!

Prav je rekel dr. K r e k, da je liberalizem na Kranjskem že živ mrlič, ki ga je le še smrad! (Brrr!) Stranka ki med narodom ne dela in se ž njim ne stika, tudi nima v njim zasloble, in taka stranka nima dolžega obstanka. In tudi ljubljanski liberalci in naprednjaki so taka stranka! Ti ljudje so stranka kapitalistov teroristov in tistih opičarskih frakarjev, ki v deželnem zboru, na Dunaju, kakor v ljubljanski kazini posnemajo Nemce v njih kretanji in politiki. A samostojnega političnega nastopa pa nimajo, ker so preneumni. Za to jih vodi pevsod Nemci na vejatih. (Skandal za slovenski narod!) Ošabnost in osebne koristi so njih glavna čednost, in pa ruski avtokrati bi bili radi, kdor se jim pusti! (Klici: Kak tepec!)

Spl. volilna pravica bi bila v narodnem kot v socialnem oziru umestna pri nas, da bi Slovenci vsaj v primeren številu bili v zakonodajnih zastopih zastopani in da bi se gmotno stanje in pa sploh naš položaj (zavarovanje za starost itd.) zboljšal! Ali ljudje, ki se za interese delavca ne brigajo, to tudi očitno kažejo, da ga soražijo! (Fej) — Mi pa hočemo nastopiti — in če vse delo stoji! — v takem številu za izvojevanje naših pravic, da se bodo gotovi ljudje skrili pred nam! Zato se naj v terek vsakdo udeleži manifestacijskega shoda v „Narodnem domu“, kjer se bo prebrala resolucija, in potem izpreveda p'o mestu z bakljade in godbo, da bodo videli, da smo delavci odločni a dostojnejši ljudje kot ljubljanska liberalna klika! (Bravo! Tako je!) Če imamo pa v svojem programu tudi točko splošne vol. pravice kakor klerikalci, je to dokaz, da smo si pri tej zadevi edini, in da si bomo vedeli z družinimi močmi priboriti — kar nam gre! Zato v terek vsi v naše vrste! Nastopimo močni, da bo drugih strah!

Nato se oglasi za besedo A v b e l, ki se izjavi: V Ljubljani nam očita naša „inteligenca“ ali če hočete: naša nobel gospoda (da, za naše žulje!) da prosto ljudstvo in zlasti mi, v naši državi še ni zrelo in sposobno za politično vladanje. Ali je tista ohola aristokracija zrela za vladanje, ki se ob žuljih družih redi v državi in lenobo pase, ne dela pa nič; ali pa je za vladanje sposobna tista visoka aristokracija, ki je na Ruskem spravila vso državo v bankerot in ob ugled; sama pa je goljufala in kradla denar iz državnih blagajnic! To je tista aristokracija v Avstriji kot drugod, ki sesa mozeg iz državljanov, za delo pa ni nobeno. Država naj nas pusti izobraziti in naj nam dá političnih pravic, bo kmalu videla kdo je bolj zrel in sposoben za vladanje in gospodarstvo: Nemarna aristokracija in kamarila ali delavci!

Za Avbeljem povzame besedo B u d a, ki pozivlja tovariše, da naj v terek pripeljejo k manifestacijskemu izprevodu vsakdo ženo ali sestro seboj, kajti tudi ženske morajo postati enakopravne, saj od njih žuljev vleče država vsako leto v tovarnah milijone denarja! (Živijo! Istina!) Tudi te morajo z nami!

Predsednik M e n a r t zaključil shod s pozivom na obilo udeležbo izprevodu v terek.

V Vodmatu.

V soboto zvečer je sklicala socialno demokratska stranka lepo obiskan shod v Vodmatu, ki se ga je udeležilo mnogo naših pristašev. T o k a n je dobro pojasnjeval zadnji boj. Ob splošnem odobravanju so govorili tudi G o s t i n č a r, K o c m u r in P u h a r. Vodmačani ne izostanejo v tem boju.

Na Glincah.

Pri Travnu na Glincah je bil včeraj popoldne sijajen ljudski shod za splošno in enako volivno pravico, sklican od soc. dem. stranke. Salon je bil natlačeno poln in je ljudstvo napolnjevalo tudi dvorišče. Govorili so sodrug T o k a n in razni drugi govorniki. Posebno ostro so kritizirali protiljudsko pisanje „Slov. Naroda“ in postopanje dr. Ivana Tavčarja.

V Vevčah.

V Vevčah je na sijajnem ljudskem zboru govoril deželni poslanec dr. S c h w e i t z e r. Socialni demokratje so opustili svoj nameravani shod in prišli na ta shod. V imenu socialnih demokratov je govoril sodrug K o c m u r. Peticijo je predlagal g. R i h a r ob velikem navdušenju za pravično stvar.

Na Vrhniki.

Ob pol 4. uri se je pričel prvi shod v „Kat. domu“, ki je bil napolnjen do zadnjega kotička. Shodu je predsedoval stavenbeni podjetnik g. I v a n O g r i n. Poslanec

dr. Žitnik je obširno poročal o novem načrtu obrtnega reda. G. I v a n K r e g a r je govoril o tržaški delavski zavarevalnici proti nezgodam, o bolniški blagajni, ki se z novim letom ustanovi v Ljubljani, o delu v prisilni delavnici in dež. obrtni komisiji. Sprejete so bile naslednje resolucije: 1. Obrtniki vrhniškega sodnega okraja izražajo željo, da novi načrt obrtnega reda čimprej postane zakon. 2. Vlada se naprosi, da se na Vrhniki čimprej ustanovi nujno potrebna obrtnonadaljevalna šola. 3. Zbrani obrtniki odločno protestujejo proti premembi volivnega reda za trg. in obrtniško zbornico ter zahtevajo ločitev obrtniške zbornice od trgovske. Na predlog krojaškega mojstra g. I v a n a T o m š i č a so izvolili začasni odbor, ki naj ustanovi obrtniško zadrugo za vrhniški sodni okraj. V tem odboru so: I v a n O g r i n, zidarski mojster, J. T o m š i č, kroj. mojster, F. S t u l a r, klobučar, J. V o l j e, mizar, vsi iz Vrhnike; iz Borovnice; I v. D r a š l e r, krčmar, V a l. F o r t u n a, mizar; iz Polh. Grada Val. R i h a r, strojar, iz Horjula F. B u h, mizar.

S tem je bil prvi shod zaključen in predsednik je otvoril drugi javni shod za splošno in enako volivno pravico. Poslanec dr. Žitnik je v daljšem govoru dokazal nesmisel sedanjih vol. kurij. S številkami je pojasnil krivičnost sedanjega volil. reda v narodnem, političnem, kulturnem in socialnem oziru. Le slepec ne uvidi te krivičnosti in pa liberalna nemška in slovenska gospoda, ki se trese za svoje mandate in nadvlade v drž. zboru, oziroma v dež. zboru kranjskem. Vsi navzoči so soglasno in navdušeno odobrili predlog, da predsedstvo shoda odpošlje na dež. zbor in dež. vlado prošnjo za splošno in enako volivno pravico. Shod je trajal do 7. ure.

V Škofji Loki.

Ob 10. uri popoldne se je zbralo v dvorani Društvenega doma kakih 140 zborovalcev. Predsedoval je shodu g. S i n k o v e c, zapisnikar je bil g. Ž o n t a r. Dr. E. Lampe je popisoval krivice sedanjega volivnega reda za državni in deželni zbor proti kmečkemu in maloobrtnemu stanu. Soglasno je bila sprejeta resolucija za splošno in enako volivno pravico.

V Trzinu.

Ob 4. uri popoldne je bil javni ljudski shod v Trzinu, h kateremu je prišlo nad 200 trziških delavcev. Predsedoval je gosp. I v a n P a p o v, zapisnikar je bil g. P e t e r G r e g o r e c. Dr. Lampe je kazal, kako so po sedenjem volilnem redu izključeni delavci od deželnega zbora in tudi v državnem zboru po peti kuriji ne vživa polnih državljskih pravic. Sklenila se je soglasna resolucija za splošno in enako volivno pravico.

Soglasno je bila sprejeta tudi nezaupnica poslancu dr. F e r j a n č i č u, ki nasprotuje tej opravičeni delavski zahtevi.

V Preski.

Shodu je predsedoval župnik B r e n c e, njegov namestnik župan F r a n c S v o l j š a k, zapisnikar F r a n c K r i ž a j. Udeleženci so z viharnim odobravanjem sprejeli resolucijo za splošno in enako volivno pravico, katero je utemeljeval L u k a S m o l n i k a r, stolni vikar iz Ljubljane.

Na Mojstrani.

Med zborovalci smo opazili gg. župana z Bele in z Dovjega, kakor tudi prejšnjega dovjanskega župana g. J a n š a.

Za predsednika shodu je bil izvoljen tovariš R a b i č, za zapisnikarja pa tovariš P r e g e l.

Tovariš M o š k e r c je v poldrugournem govoru dokazoval upravičenost splošne, enake, tajne in direktne volivne pravice s posebam ozirom na delavski stan. Da je pri nas v Avstriji tako zastalo zakonodajstvo glede ljudstva in še osobito glede delavstva, je krivo, ker delajo zakone zastopniki priv. stanov in ne ljudski zastopniki. Naša zahteva ni revolucionarna, marveč zahteva jo naš čas. Če imajo v Avstraliji že cele v politične zastope splošno volivno pravico celo ženske, mora do nje priti tudi v že oekošeneli Evropi in v naši nazadnjaški državi. Peticije na kranjski dež. zbor in na kranjsko dež. vlado so bile sprejete s o g l a s n o.

V Kamni gorici.

Včeraj popoldne ob 3. se je vršil shod v Kamni gorici za splošno in enako volivno pravico. Shodu je predsedoval g. Adolf pl. K a p p u s, zapisnikar pa je bil g. T o m a ž o v i č. Govoril je jur. K r e m ž a r, ki je v enournem govoru dokazal upravičenost splošne in enake volivne pravice. Številke govore, da sedanji parlamenti, ne državni zbor, ne deželni zbori niso prava slika ljudstva, da ne zastopajo ljudskih interesov. Ravno tako je tudi z narodnega stališča nujno potrebna temeljita volilna preosnova na najširši podlagi. Avstrija je danes v kri-

tjčnih časih, potrebuje torej krepke opore, ki ji je za sedanjosti parlamentni nemorejo dati. Ljudstvo je z navdušenim pritrditvami pokazalo, da dobro umeva za kaj se gre in da si je v svesti velike naloge, ki ga čaka. Soglasno so bile sprejete peticije za splošno in enako volilno pravico, ki naj jih posebna deputacija nese dež. predsedniku, dež. glavarju in predsedniku kat. narodnega kluba dr. Šusteršiču.

V Kropl.

Ljudskemu shodu v Kropl. je govoril tovariš Puher ob splošnem odobravanju. V predsedstvu shoda so bili V. Gašperšič, Praprotnik, J. Bertonec. Petitioner na drž. zbor in vlado za splošno in enako volilno pravico so bile soglasno sprejete. Na shod so prihiteli celo možje iz Selc.

V Zagorju.

Vkljub čisto jasni zavesti, da je v Zagorju ogromna večina delavstva socialno-demokratska, oziroma Cobalova, je vendar slovenska ljudska stranka sklicala javen ljudski shod v tem kaoliškemu imenu tako gorkem kraju. Ljudska stranka mora biti sposobna, da povsod nastopi, tudi med soc. demokrati. Po pravici lahko povdarjamo, da strastno nasprotstvo ali pa strah splošno zavira take nastope, kakor so se včeraj vršili v Zagorju, a pravilnemu razvoju ljudskih koristi morejo edino le koristiti. — Shod je pokazal, da vkljub skupni zahtevi splošne in enake volilne pravice ni nobene zveze, nobenega kompromisa med socialno demokracijo in nami; pokazal je pa tudi, kako bistveno je združeno z vsako ljud. stranko zaničevanje propale, „Bog pomagaj“ stranke, ki se kliče za liberalno.

Udeležencev je bilo ogromno; samo iz Trbovelj jih je prišlo par stotin. Bili so z malimi izjemami samo pristaši socialno-demokratske organizacije. Shodu se je izvolil za predsednika Mar. O. splošni in enaki volilni pravici je govoril dr. Krek. Navzoči so živahno odobraval posamezne odstavke; na koncu pa s krepkimi živio-klici izražali svoje soglasje. — Umljivo je, da sta navzoča Cobal in Linhart izkušala oslabiti vpliv tega govora. Izvajala sta, da klerikalni stranki ni zaupati in opisovala iz raznih dr. Krekovih govorov njegovo nasprotstvo do socialne demokracije, in iz tega sklepala, da kot klerikalec ne more biti dosleden demokrat.

Dr. Krek je mirno pojasnil posamezne napade. Njegova pojasnila so imela najboljši vtisek. Resolucija za splošno in enako volilno pravico in enakost b. liberalcev se je soglasno sprejela. Dostavek, da se klerikalna stranka samo iz taktičke političnih vzrokov pteza za splošno in enako volilno pravico pa z glasovi socialnih demokratov. Da bi bila le še večkrat priložnost takim shodom!

V Radečah pri Zid. mostu.

Javnemu ljudskemu shodu v Narodnem domu v Radečah je predsedoval tovarniški delavec Hervol. Govoril je Gostinčar. Po njegovem govoru je župan, ki se šteje za liberalca dejal, da splošna in enaka volilna pravica še 10 let ne bo pereče vprašanje, in da naše ljudstvo še ni dovolj zrelo za to. Izgubil jo je. Ko so mu povedali, da je ljudstvo, ki je dovolj zrelo za davke, vojaščino in druga bremena, menda vsaj tudi sposobno za volitev, je utihnil. Petitioner sta se soglasno sprejeli.

V Litiji.

Pri Starovašniku se je vršil včeraj ob 10. uri prvi javni ljudski shod v Litiji. — Izvolili so se v predsedstvo: I. Ablauf, O. Brincik, Kambič.

Govornika dr. Krek in J. Gostinčar sta ob napeti pazljivosti poslušavcev pojasnjevala pomen sedanje borbe za splošno in enako volilno pravico.

Soglasno sta se vsprejeli peticiji na vlado in deželni zbor. Litija se je štela časih med liberalne trdnjave. Morda imajo res liberalni uradniki največ dohodkov v Litiji; morda se po premeženju liberalci res še prvi v Litiji, toda po vplivu na ljudstvo so enaki trikrat prečrtani ničli.

V Idriji.

Idrija, 21. okt. Današnji javni shod za splošno in enako volilno pravico je bil zelo obiskan. V dve uri dolgem govoru je Etbin Kristan ostro grajal vlado in slovenske liberalce, ker se protivijo splošni in enaki volilni pravici. Od katol. narodne stranke sta se oglašala delavec Logar in dež. poslanec Ark. Ob tridesetih na 12. uro je bil obhod po mestu, pred mestno hišo so se razšli. Orožniki niso imeli nobenega posla, ker se je vse mirno in dostojno izvršilo. Več se v dopisu.

Državni zbor.

Baron Gautsch se bode takoj po češkem deželnem zboru posvetoval z voditelji strank glede državnega zbora, ki se snide zopet 21. novembra. Baron Gautsch želi dobiti večino vsaj v dveh vprašanjih, in sicer proti vsenemškemu nujnemu predlogu, naj se Avstrija loči od Ogrske, in za začasni proračun, v katerem je tudi avstrijski prispevek za skupne državne treške.

Veleizdajalci na Ogrskem.

V znani zadevi veleizdajalske brošure „Ogrska kriza in Hohenzollernci“ zopet očitajo Banffyju štiri sumljive okolščine.

Baneth je potrdil nekatere sumljive okolščine in tudi Zigany zopet priznava, da je Banffy vodil vso spletko. V soboto se zaprl Jožef Denesa, ki je prijatelj Banffyjev. Denes, ki je državni uradnik, je izpovedal, da je bil od Ziganyja naprešen, naj prestavi iz mažarščine v nemščino njegovo brošuro „Ogrska kriza in Hohenzollernci“. Denes je obljubil, da izvrši prevod, a ker mu delo ni šlo izpod rok, je nasvetoval, naj poverijo prevod Banethu v Berlinu. Denes sam je nesel Banethu v Berlin 200 mark. Denesa se zaprl.

Kriza na Ogrskem.

Ogrska vlada ne namerava uvesti takozvanega pluralitetnega volivnega načina. Uvesti hočejo splošno volilno pravico tako, da bo imel pravico voliti vsak 24 letni ogrski državljani, ki zna pisati in brati.

Rumunski poslanci so izdali oklic na rumunske občinske zastope, v katerem jih pozivljajo, naj pouče prebivalstvo, da prostovoljno plačuje davke in naj starši nagovore svoje sinove, da se prostovoljno javijo k vojaškemu novačenju.

Zaplenjena Klofačeva zbirka.

Poslanec Klofač je razstavil v državnozbornici zbornici orožje, ki so je rabili Nemci 1. oktobra v Brnu. Zbirko je nato razstavil v izložnici uredništva listu „Česká Demokracie“ v Pragi. Policija je pa zaplenila zanimivo Klofačevo zbirko.

Papež in Francozi.

Papež je pisal pariškemu nadškofu kardinalu Richardu, sledeče pismo: Resni dogodki, ki se gode na Francoskem in ško dujejo najvišjim verskim koristim, mi sedaj zasledujemo s skrbjo. Dasi smo storili vse, da odvrnemo nesrečo od cerkve na Francoskem, hočejo nastopiti proti svetim in slavnim izročilom.

Papež opozarja duhovščino, da zahteva od njih sedanji žalostni položaj vso njihovo požrtvovalnost in nadaljuje: Ločitev ni naše delo in nismo odgovorni zanj. A čutimo, da gledamo lahko z jasnimi čelom nasproti dogodkom Bog nam bo pomagal v tem položaju. Na Boga se smemo obračati v zasebnih potrebah, še z večjo pravico pa lahko prosimo njegove pomoči v težavah življenja, kadar gre za vero in za domovino ki sta v nevarnosti. Končno pozivlja papež, naj verniki združujejo s svojimi deli molitev.

Dogodki na Ruskem.

V Varšavi je zopet napovedana splošna stavka. Socialno demokratska stranka je izdala oklic, v katerem pozivlja delavstvo, naj 24. t. m. stavka na čast žrtvam, ki so padle ob nemirih v Moskvi in Peterburgu. V nekem varšavskem predmestju so ustrelili delavci nekega delovodjo.

Razpori v carjevi rodbini. Zaradi poroke velikega kneza Cirila z leščeno hesensko nadvojvodinjo Melito je prišlo do sporov v carjevi rodbini. Velikega kneza Cirila niso črtali samo iz armade in mornarice, marveč mu je hotel car tudi vzeti apanažo. Veliki knez Ciril je nato potoval v Peterburg, da bi pregovoril carja, a car ga ni hotel niti zaslišati. Za Cirila se je potegnil carjev stric Vladimir, ki je pisal carju, da se odpove vsem uradom, ako ne zasliši Cirila in se Ciril vzame apanažo, a nikakor ga ni hotel zaslišati. Veliki knez Ciril je zapustil Rusijo, a med carjem in Vladimirjem je ostal položaj napet. Spor poizkušajo omiliti in se to najbrže posreči.

Rusko ministrstvo. „Novosti“ poročajo, da se je vršila v soboto seja posebne komisije za reforme. Posvetovali so se o ministrstvu. Sklenili so, da ministrstvo ne bo imelo pravice odločevati v zadevi armade, mornarice, zunanjih zadev, vladarjeve hiše in državne finančne kontrole. Glede stališča ki bi je imel ministrski predsednik, se niso zedinili. Sklenili so, da se hočejo v posebni seji posvetovati samo o tej zadevi, in da mora komisija končati posvetovanja do 20. oktobra po ruskem kolektoru.

Stavka v Moskvi. Zvečer dne 19. okt. so pričeli stavkati tudi mašinisti kazanske železnice; dne 20. okt. je prenehal osebni promet na tej črti, ker stavkajo tudi izprevodniki osebnih vlakov. Stav-

kati se pričeli 21. t. m. celo prometni uradniki in telegrafisti.

Nova norveška vstava.

Norveški zbornici so predložili izpremenjeno norveško ustavo. Prva točka nove ustave se bo glasila: Norveško kraljestvo je nova, samostojna, nerazdružljiva in neodvisna država. Vladna oblika je dedna monarhija.

Iz Kodanja poročajo, da bodo volili Norvežani novega kralja prihodnji torek. Danes se posvetoje zbornica o predlogu, ki zahteva ljudsko štetje. Vlada je vstavila v proračun 750.000 K za civilno listo novemu norveškemu kralju.

Balkan.

Velevlasti so na Turčijo jako nevoljne, ker noče priznati finančne kontrole v Makedoniji. Ako se Turčija v kratkem ne uda, nameravajo velevlasti poslati proti Turčiji brodovje.

Neka grška četa je ubila v Poturosu 5 mož, zažgala 16 hiš in veliko žita ter pobila mnoge živine.

Japonci pomnože armado.

V Tekiu se splošno govori, da namerava japonska vlada zahtevati od zbornice pomnožitev armade in sicer od 13 na 20 divizij, ker drugače Japonska ne more izvršiti svoje dolžnosti kot zvezna država.

Dnevne novice.

Dr. Ferjančičev fiasko v Kamniku.

Včeraj je dobil dr. Ferjančič v Trziču nezaupnico, v soboto zvečer je pa v Kamniku poizkušal svoje srečo, a je tako naletel, da bo pomnil, kdaj je Kamničanom svoje otrobe vezal. Shod je bil klavern. Na shod je prišel od liberalcev le sodnik Kladva, njegovi uradniki in pisarji, par liberalnih učiteljev in nekaj liberalnih kamniških backov. Pristašev katoliško - narodne stranke je bilo v začetku toliko kot nasprotnikov. Zato se niso upali dolgo začeti, so šli loviti svojih pristašev in so jih pripeljali toliko, da se katoliško-narodne pristaše petisnili v manjšino. Dr. Ferjančič začne govoriti o obstrukciji. (Klici: Nemška zveza!) Zaradi obstrukcije ni megal delati v drž. zboru, ker dež. zbor ni hotel delati v melioracijske namene (ugovor) tudi ni dobila dežela nič iz drž. melioracijskega fonda. O svojem delovanju je vedel poročati edino le to, da se je zavzemal za zvezo s kamniško železnico. O zahtevi splošne direktne in tajne volilne pravice je rekel, da je le posledica ogrske krize. (Ugovor: Ze desetletja jo zahtevamo!) On ni proti njej, ampak ne mara take kot jo zahtevajo klerikalci. (Smeh; ker se bojite za mandat!) Na jutrajšnji dan, namreč v nedeljo, je povabljen na tak shod v Idrijo, a ker je zadržan ne more tja. (Klici: Ker se vam tla prevreča!) Klerikalci hočejo da naj ima vsak enake pravice, razumen kot neumen (klici: neumna fraza!) Zanje bi seveda bilo to dobro, ker zlorabljaajo prižaiice in spovednico. (Glasen upor in ugovor.) Govorjenje katol. nar. poslancev je le hinavščina. (Ugovori.) Razmere v deželi se se izpremenile in zato misli, da se kat. nar. poslanci ne bodo upali več obstruirati (Klici: Bomo videli!), ker je v stranki več poslancev, ki so proti obstrukciji (Ni res!) i. t. d. Tako je govoril g. nadsvetnik extra statum. Pokazal je, da ne presega po duhu višine navadnega „Narodovega“ bravca, da o kaki načelni politiki ne razume prav nič in da je sploh nesposoben za ljudskega zastopnika v sedanjih časih. K besedi se oglasi g. Benkovič, ki povdarja, da je govor Ferjančičev samo zavijanje. Obstrukcije je kriva le nemško-slovenska liberalna zveza. Povdarja, da je Ferjančič pred dvema letoma na shodu obljubil cesto na Stajersko pa ni nič zato storil. Sploh je njegovo delovanje malo prida za Kamnik in okraj in predlaga resolucijo: Naj se raztrga nemško-slovenska liberalna zveza. Nato odgovarja Ferjančič s plitvimi izgovori. Dr. Kraut obsoja obstrukcijo kot vzrok nesreče, da se ne dobi ničesar in predlaga, naj se Benkovičeva resolucija ne da na glasovanje. G. Benkovič še enkrat povdarja nemško liberalne zvezo in stavi tudi resolucijo za splošno in enako volilno pravico. Liberalci začno vpiti. Nato nastane velikanski hrup in predsednik Močnik za ključih shod. —

Torej ni prišlo do nobenega sklepa. Dr. Ferjančič za želene zaupnice ni dobil, pač pa se mora ta shod smatrati kot poraz dr. Ferjančičev v Kamniku. Dr. Ferjančič je šel v Kamnik le dokazat, da je liberalna stranka na Kranjskem popolnoma prišla na kant.

„Zavedni ljudje“. Na obč. zboru „Akademije“, ki si je stavila naloge, da konkurira s „Slov. kršč. socialno zvezo“ v predavanjih, kar se ji pa seveda niti od daleč ni posrečilo, je poročal tajnik Dermota:

„Spori posameznih smeri v društvu niso mirovali in tudi niso še rešeni. Zato tudi v bodoče ne kanimo uniformirati svojih misli in naporov! Katera struja bo boljša, bo prevladovala, samo da ima boj zoper reakcijo. Torej se ni treba plašiti niti socialnodemokratske struje.“

Torej ti gospodje si sploh še danes niso na jasnem, kaj hočejo. Glede glavnih kulturnih, gospodarskih in političnih vprašanj vlada med njimi popolnoma anarhija. „Samo da so vsi zoper reakcijo“, pravijo. A kaj si misli vsak pod reakcijo, o tem ne morejo priti do jasnega pojma ti gospodje, ki se postavljajo za imenom „mladi inteligenti“. Mi jim zelo želimo, da si naj izberó pametnejšo pot, nego jo hodijo naši „stari inteligenti“ okoli „Naroda“.

Zanimivo. „Naš List“ piše: Lani ob tem času je zboleval kongres jugoslovanskih akademikov v Belgradu. Tedaj so bili prisotni tudi Slovenci. Letes otvarjajo srbsko vseučilišče ob prisotnosti zastopnikov vseh slovanskih plemen, samo Slovencev ni. K temu naravnemu dogodku vprašuje nekako grajalno „Slov. Narod“, kako to, da niso šli slovenski akademiki pretečeno nedeljo v Belgrad. Lani je dala „Kreditna banka v Ljubljani“ akademikom posojilo 600 kron. Podpisala sta dolžnico g. Franja dr. Tavčarjeva in jurist Gregor Žerjav. Tako o j po kongresu — dasi se je prej trdilo, da se te svote ne bo terjalo od dijakov, amkak je poplača nekaj redoljubni krog (gospa ali gospodov, tega ne vemo) — je zahtevala banka enih 600 kron nazaj in ker jih ni plačala g. Franja dr. Tavčarjeva, je storil to slovenski visokošolec G. Žerjav! Ker se ni dobilo to pet takega dijaka, kakor je bil Ž. in so slovenski visokošolci ubožni, zato je bilo pogrješati letos zastopstvo slovenske Omladine v Belgradu. Med slovenskimi visokošolci pa je nekaj premožnejših, ki so ustanovili celo dr. Tavčarju na čast posebno društvo in prejemale letnih 200 kron iz rok „Narodne tiskarne“ v Ljubljani — zakaj ni ukazal „Slov. Narod“ tem, da naj gredo v Belgrad?

— Grozna tragedija. V Rovinju se vrši pred porotniki obravnava proti 21 letni Antoniji Čelič, kmetici iz puljske okolice in njenima dvema bratoma. O njenem zločinu smo že poročali. 2. avg. t. l. namreč ubila svojega moža in pila njegovo kri. Pri tem sta ji pomagala brata. Vdova izpove, da se je z rajnim možem omožila že, ko je bila stara 14 let; ta pa, znan razuzdanec in sirovež, jo je kmalu zapustil. Ženo je hudó pretepal in ji celo svetoval, naj postane prostitutka. 2. avgusta je zahteval od nje 300 kron. Ko mu jih ni hotela izročiti, je šel v spalnico, prebrskal vsa predala in ko je našel 1 samo krono, ji je baje pretel s samokresom. Nato se je ona vrgla nanj in ga obdelavala s samokresom, steklenico in kamni. Obdolženka pravi, da ga je ubila ona sama, ne pa brata. Potem je dejala, da je trikrat pila njegovo kri in pri tem občutila slast, kijo dva dnin izapustila. Brata sta ste izgovarjala s pijanostjo. Pri mrliču se konstatirali 40 ran.

— Odvetnik — umorjen. Iz Sobotice na Ogrskem poročajo: Kupčevalec s konji Mihael Ulrich iz Bač Almasa je danes ob 1. uri popoldne z železno palico ubil državnega poslanca in odvetnika Milana Milosavljeviča. Odvetniku je bila popolnoma zdrobljena lobanja. Urednik Henrik Braun, ki se je nahajal v družbi Milosavljeviča je bil na rokah težko ranjen. Ulrich se je po izvršenem zločinu sam prijavil državnemu pravdnistvu ter je bil takoj aretovan. Navaja se kakor vzrok omenjenemu činu, da je Milosavljevič v neki civilni pravdi zastopal Ulricha in ga ogoljufal.

— Ogenj. Dne 20. t. m. je pogorelo v Butanjevi štirim kmetom (hšt 6, 7, 8, 9) vse do tal — hiše z gospodarskimi poslopji vred. Prizadeti so Jerša, kateremu so zgorela tudi tri goveda in trije prašiči. Oblak in Mihaček, katerima je zgorelo tudi nekaj denarja in birt. Ker je nesrečnejšem zgorela tudi obleka, ves živč in vsa krma

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.

Postopanje vojaških oblasti pri reševanju raznih prošenj.

Najneznosnejše breme, ki liki mora tlačiti prebivalstvo, je vsekakor militarizem.

Koliko tisoč najboljših moči odtegne vojaščina poljedelstvu, obrtnemu in trgovskemu stanu itd. Koliko tisočakov, stotisočakov, da celo milijonov pogoltneje vsako leto že samo čestokrat nepotrebne dolgotrajne orožne vaje. Koliko mladih meči bi stariši krvavo potrebovali doma za težka dela, toda vojaščina drži s kleščami in ne izpusti jih, dokler ne deslužijo postavne dobe. Raznim prošnjam se delajo od vojaških oblastev čestokrat pretirane ovire, dasi nudi vojni zakon razne ugodnosti, katere pa vojaške oblasti nemalokrat naravnost prezrjo. O tem hočemo nekoliko obširneje govoriti.

Letos že smo imeli — in celo večkrat — priliko grajati, iz kako male tehtnih razlogov se se zavračale prošnje za opreščenje odnosno odgoditev orožne vaje. — Navadno se je glasil odlok: „Iz službenih ozirav se prošnji ne ugodí.“

Znanih nam je premnogo oziravrednih slučajev, v katerih so bile prošnje zavrnjene; n. pr. v ljubljanski okolici živi posestnik, ki je bil poleti med največjim delom pozvan k 28. dnevi vaji, ima šest otrok ter ženo mujelemko; baš priti v otročjo posejelo; — sam pa je edina moč z avsa poljska dela. Že humaniteta bi zahtevala, da se mu opusti vaja; sicer pa mu to dopolnjuje zakon. — Teda ne! — Okrajno dopolnilno poveljstvo št. 17 v Ljubljani je vzvišeno nad humaniteto in zakon, — pa mu prošnjo odbije.

Drug drastičen slučaj.

Poznam vdovo, katere sin je potrjen v vojske. Ta sin je marljiv ter vestno pomaga materi pri kupčiji ter poljedelstvu; on vse vodi in vse oskrbuje.

Po jasnem določilu voj. zakona ima dotičnik, ki pomaga materi vdovi, katera ima netabene še več nedoraslih otrok, neoporekljivo pravico do ugodnosti kot vzdrževatelj rodbine v smislu § 34 vojnega zakona. — Politična oblast, ki je v prvi vrsti poklicana, da presoja razmere, je to tudi brez ugovora priznala, ker je bila upravičenost resnično utemeljena.

Modrost vojaške oblasti oziroma poveljnik okrajnega dopolnilnega pov. št. 17 pa ukrene obratno — ter prošnjo odbije, češ, nekaj premoženja je pri hiši, pa naj si mati najame oskrbnika, sin naj pa služi 3 leta, — in armada ter država ste rešeni.

Kaj briga vojaško oblast dejstvo, da vsled tega lahke propade ekzistenca cele rodbine.

Pa ni treba misliti, da je to posamezen slučaj; ne, to se prakticira sistematično in dosledno.

Se en sam slučaj navedemo.

Pri nekem polku (v Avstriji prošimo, ne kje v Afriki) služi tretje leto mladenič, kateremu sta umrla oba roditelja, oče šele nedavno. Imenovani vojak je podčeval po očetu posestvo — celo z mlajšimi.

Kot dedič posestva ima nepobitno pravico, da se pošlje na dopust ter premesti v nadomestno rezervo.

Nekaj dni dopusta je pač dobil takoj po očetovi smrti, a prošnja, da se ga pusti še doma, se mu je odbila, v kljub temu, da ima pravico dopust zahtevati, ne pa beračiti zanj, zlasti ker je le počasnost sodnije glede zapuščinske obravnave kriva, da prošnja za ugodnost po § 33. voj. zak. v formalnem oziru še ni rešena.

Naj zadoščajo navedeni zgledi, ki so izmed mnogih sličnih le pares inter pares.

In vzroki? Težko je pač pisati o tem, ker se vojaške oblasti smatrajo skoro kot nedotakljive.

Pa ni res! Javno delo stoji pod javno kontrolo in te pravice si ne damo vzeti, zlasti če se gre zato, da branimo pravice ljudstva, ki mora poleg neznosnih davčnih bremen za vojaštvo doprinesati še krvni davek.

Nerazumljiva previdnost vojne uprave postavlja na čelo voj. uradom častnike, ki so tujci, ki ne poznajo niti jezika, tem manj pa še socialnih razmer v deželi. Tak gošpod, ki pozna razmere prebivalstva le iz notranjih prostorov kazine, sicer osebno vse časti vreden mož, ni kot poveljnik tako važnega urada, kot je imenovano poveljstvo dop. okraja, nikakor na mestu. Če ta gošpod presoja razmere, socialne in delavske, na Kranjskem s človeškega stališča in če

se le malo točneje informira o njih, uvidel bode, da ne postopa korektno ter nepristranski.

In baš s tem, da stavi svoj „veto“ v takih slučajih, kjer odloči že politična oblast v korist stranki, pokaže svoje pristransko stališče.

V navedenem slučaju glede matere vdove je bil motiv odklonitve le osebno poznanje privatnih razmer reklamantke. Če je pa tako izkoriščanje osebnega znanja uradno dopustno, je vprašanje. Nam se zdi, da to že močno meji na prekoračenje uradne oblasti.

Apeliramo na višje politične instance, zlasti na deželno vladu, dalje notranje ter domobrnsko ministrstvo, naj pri morebitnih vzklicih in pritožbah postopa z ozirom na žalostne socialne razmere na Kranjskem v korist ljudstva; apeliramo pa zlasti na vojno ministrstvo, naj nam pošlje kot višje poveljnike može, ki imajo nekaj pojma pa tudi čustva za ljudsko bedo, in kojim prosilci ne bodo — „Schweine“, „Bage“ itd.

Prosimo tudi gg. državne poslance, da blagovole pazno prečitati navedene vrste.

Surovinsko društvo čevlarske obrtovalne zadruga v Ljubljani

— išče —

učenca

za prodajo usnja.

Poizve se pri načelniku g. M. Oblak, Vegove ulice št. 12. Ljubljana. 2084 3—3

V Vižmarjih nad Ljubljano št. 61 se prodaja iz proste roke eventuelno se tudi odda v najem **novozidela**

hiša in hlev

2129 5—3 kakor tudi

vsa prodajalniška oprava.

2139 3—3 Dobro idoča

mesarija

v najživahnejšem delu mesta na Spodnjem Štajerskem se odda radi nakupa v najem. Odda se le Slovincu.

Naslov pové upravništvo tega lista.

Pomočnik in učenec

se takoj sprejmeta

Gregor Jenko

2159 3—2 čevlarski mojster
Ljubljana, Sredino št. 12. Prule.

A-jour šivilje

dobé doma ali izvan hiše trajno delo.

Markus & Müller

2142 3—2 Poljanski nasip 14.

„Goriško vinarsko društvo“

(registr. zadruga z omejenim jamstvom)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

pristna in naravna vina

iz Brd, z Vipavskega in s Krasa. Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorke pošlje na zahtevo.

Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva:

Gorica, ulica Barzellini
šte. 22.

2019 4

Trgovino z vsakovrstnimi domačimi pridelki in pa zobotrebcu otvoril je na
Dolenjski cesti
gostilničar in posestnik **Josip Plankar.**

P. n. gostilničarji opozarjajo se posebno na zobotrebece, ki se tukaj dobijo najceneje. Domači pridelki se prodajajo po nenavadno nizkih cenah.

2160 3—2

Novo otvorjena tobakarna v hotelu „Union“.

Tu se dobivajo vse vrste **smodk, svačic, tobaka, kolekov, poštih vrednotnic, menjicnih blanketov**, dalje vsi večji **slovenski in nemški časopisi, razglednice, pisemski papir** ter vsi v to stroko spadajoči predmeti.

2059 3—3

Lepo stanovanje

s štirimi sobami in pritliklinami

se odda

s prvim novembrom v Wolfvih ulicah št. 12.

Poizvé se istotam.

2066 10—9

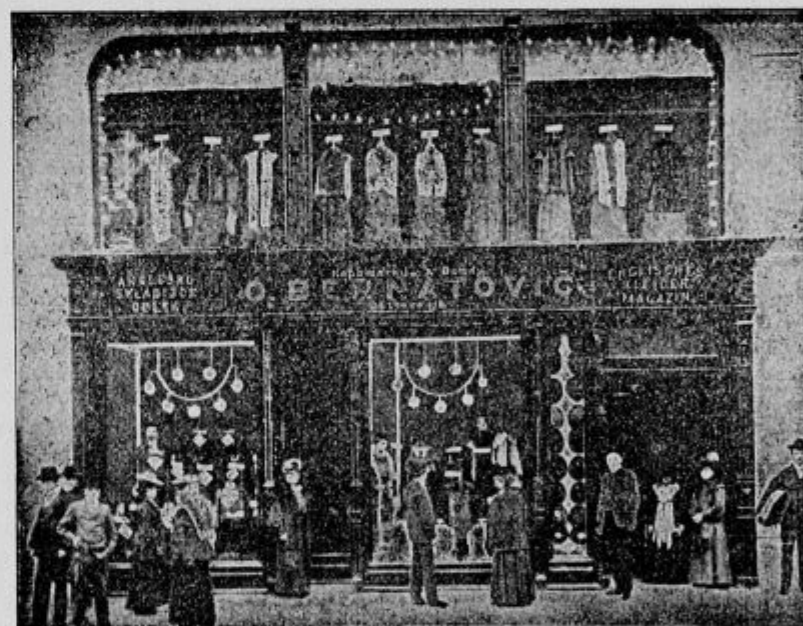
Pivovarna „Auer“.

Ženitbena ponudba.

27 Zastopnik večjih turk, 28 let star, trgovsko izobražen, soiden in pošten (tu še neznani) z nekaj tisoč kron prihranka, 3 letnimi dohodki 4000 kron, išče pridne gospice ali udove brez otrok s premoženjem ali z obrtom.

Prijazne ponudbe pod „Srečna bodočnost“ na upravništvo tega lista.

2160 2—2 Za tajnost se jamči.

Za 20 gld.

1 zimska suknja toplo podložena,
1 jesenska obleka v vseh barvah,
1 zimske hlače, marogaste,
1 posebni modni telovnik.

Vrhu tega še zastonj dobrodoča remontoir nikelnasta ura.

Za 20 gld.

1 jesenski in zimski jopič,
1 pelerina,
1 suknen kostum,
1 bluza.

2097 10—7

Vrhu tega še zastonj dobrodoča remontoir nikelnasta ura.

Zunanja naročila se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej. Neugajajoči predmeti se vzamejo nazaj proti zamenj.

Največja izbira najfinejših konfekcij za gospode in dame po čudovito nizkih cenah.

Angleško skladišče oblek.

O. Bernatović
Ljubljana, Mestni trg 5.

Katoliška bukvarna v Ljubljani.

Pripovedne zbirke:

Andrejčkov Jože — Pripovedni spisi —:

- I. Črtice iz življenja na kmetih. K —'40.
- II. Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polja. — Gregelj Koščenina. K —'40.
- III. Amerika, ali povsod dobro — doma najbolje. K —'40.
- IV. Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Dambeski zvon. K —'40.
- V. Žalost in veselje. K 1'05.
- VI. Nekaj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. K —'40.
- VII. Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. K —'40.
- VIII. Emanek, lovčev sin. — Berač. K —'40.

Josip Jurčič, Zbrani spisi:

- I. Deseti brat. K 1'40, vezano K 2'20.
- II. Jurij Kozjak. — Spomini na deda. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Spomini starega Slovence francoskega vojščaka. K 1'40, vezano K 2'20.
- III. Domen. — Juri Kobila. — Dva prijatelja. — Vrbani Smukova ženitev. — Golida. — Kozlovska sodba v Višnji Gori. K 1'40, vezano K 2'20.
- IV. Tihotapec. — Grad Rojine. — Klosterski žolnir. — Dva brata. K 1'40, vezano K 2'20.
- V. Hči mestnega sodnika. — Nemški valpet. — Sin kmetskega cesarja. — Lipe. — Pipa tobaka. — V vojni krajini. K 1'40, vezano K 2'20.
- VI. Sosedov sin. — Moč in pravica. — Telečja pečenka. — Bojmi se te. — Ponarejeni bankovci. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — Črta iz življenja političnega agitatorja. K 1'40, vezano K 2'20.
- IX. Doktor Zober. — Med dvema stoloma. K 1'40, vezano K 2'20.
- X. Rokovnjači. — Moj prijatelj Jamralec. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrđiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. K 1'40, vezano K 2'20.
- XI. Tugomer. — „Berite Novice“. — Veronika Deseniška. Pripovedne pesni. K 1'40, vezano K 2'20.

Kalan, Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

- Vsak zvezek K —'50; dobé se še zvezki:
- IV. (Simbaloba. Srečna pomota. Kjer ni Boga ni sreče. Zgači hlebci. Zviti Lipe. Svetinja. Stari gospod. Bog je. In vendar. Kozarček. Jakobinska nevesta. Nesrečne šlapke.)
 - V. (Znamenje. Na breznu. Angelj pri prvem sv. Obhajilu. Trd lešnik — zlato jedro. Ropar. Upor Moti — Gedža. Od smrti vstal. Prah in pepel. Beračica-grofica. Srce. Zvest pastir. Pri kapelici. V smrtni nevarnosti. Daritev v katakombah.)
 - IV. (Hvaležnost sveta. Glas gospodov. Slika brata Angele. Med nihilisti-zarotniki. K Očetu. Vse pride na dan. Lurd. Na sveti večer. Osodepolna polunočnica. Dva junaka. Kje je brod. Tvoje srce pa bo meč presunil. Slovo. Kriz — drevo življenja. Greh in pokora.)
 - X. (Zadnji nasmehljaj. Zadnji šopek. Krvavo preganjanje Armencev. Skrinjar in njegov hlapec. Ljubo doma. Dobro zdravilo. Francin: In vendar se povrne. Materina ljubezen. Prstan. Sirota v ječi. Vaški skopuh. Atoški menih.)
 - XI. (Zgrešeni poklic. Očetova kletev. Ilhova gomila. V svet. Vse pride na dan. Reva. Na veliko soboto. Babičina krava. Za domovino ali za brata. Dolg. Strgani čevlji. Sajovec in nadškof. Plačuj hudo z dobrim. Plačuj hudo z dobrim. Stara mati. Socialist. Očetova poslednja volja. Sveta noč. Bog ne plačuje vsake sobote. Človek obrača. Bog obrne.)

Kržič, Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. do III. del po K —'70.

Kržič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1894 do 1902, vezan po K 3'30.

Kržič, Vrtec, letnik 1903 K 3'70.

" " " 1904 K 4'30.

Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Letnik I. do X. po 95 vin.

Kržič, Angelček. Letnik XI. do XII. po K 1'15.

Levstikovi zbrani spisi uredil Francišek Levec. 5 zvezkov K 2'42.

Mladinska knjižnica. Povesti:

- I. Brinar, Medvedji lov — Čukova gostija. Trdo vezano K —'90.
- II. Trošt, Na rakovo nogo. Trdo vezano K —'90.

Spillmannove povesti:

- I. zvezek: Ljubite svoje sovražnike. Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji (samo še platno vezano K —'95).
- II. Maron, Krščanski deček z Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzi. K —'45, vezano K —'65.
- III. Marijina otroka. Povest iz kavkaških gora. K —'45, vezano K —'65.
- IV. Praški judek. Povest K —'45, vezano K —'65.

Šmida Kristofa — spisi.

- I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 v.
- II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 v.
- III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 90 v, trdo K 1'10.
- IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. Hugolin Sattner. Mehko vezan 50, trdo 70 v.
- V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 v.
- VI. Ferdinand. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70 v, trdo 90 v.
- VII. Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 80, trdo K 1'—.

VIII. Pirhi. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

X. Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

XI. Najboljša dedščina. — I. eseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 v.

XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 70, trdo 90 v.

XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 70 vin., trdo 90 vin.

XIV. Povodenj. — Kartuzijanski samostan. — Posl. Fran Salezij. Broš. 70 vin., vez. 90 vin.

Igrokazi:

Finčgar, Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. K 1'50.

Jurčič — Govekar, Rokovnjači. Narodna igra v petih dejanjih. Broš. K —'90.

Zbirka ljudskih iger. Vsak snopič K —'90. I. snopič (2. natis.) Vsebine: 1. Pravica se je izkazala. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Zamujeni vlak. Saloigra v petih prizorih. Samo moške uloge. 3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II. snopič. Vsebine: 1. Vedeževalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herod. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardamski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — III. snopič. Vsebine: 1. Mlini pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebine: 1. Doktor Veznal in njegov sluga Šipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skopuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtini. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v enem dejanju. Samo ženske uloge.

Zgodovinske in druge večje povesti:

Bedének, Od pluga do krone. Zgodovinski roman iz minulega stoletja. K 2'20, vezano K 3'10.

Kočvar, Milinarjev Janez slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. K —'90.

Meško. Ob tihih večerih. K 3'70.

Pellico, Moje Ječe. Povest K —'80.

Sienkiewicz, Brez dogme. Roman. K 3'90, vezano K 4'60.

Sienkiewicz, Mali vitez Pan Volodijevski. Zgodovinski roman. 3 zvezki K 7'30.

Sienkiewicz, Rodbina Polancskih. Roman. 3 zvezki K 10'30.

Sienkiewicz, Z ognjem in mečem. Historičen roman. 4 deli K 4'80, vezano v dveh zvezkih K 6'80.

Sienkiewicz, Krizarji. Zgodovinski roman v štirih delih. K 5'50, vezano K 7'60.

Sienkiewicz, Quo vadis? Roman iz Neronove dobe. K 3'30, vezano K 5'10.

Sienkiewicz, Potop. Zgodovinski roman. I. knjiga K 3'90.

Spillmann, Žrtve spovedne molčečnosti. Povest po resnični dogodbi. K 2'10.

Stowe-Malavaiči, Strijci Tomova kočja ali življenja zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Kart. K 1'50.

Sfrenik, Kristof Kolumb ali odkritje Amerike. Zgodovinski roman. K —'90.

Drugo pripovedno berilo:

Lasserre, Lurška Mati Božja. K 1'45.

Merhar, Marjetice nabrane nežni mladini K —'75, kartonirano K —'95.

Orehok, Za resnico. Spisali slovenski bogoslovci. K 5'35, vezano K 5'35.

Vrhovnik, Sv. Ahacij s tovariši mučenci, kranjske dežele pomočnik. K —'35.

Krajše povesti:

Basnigov, Zaroka o polnoči. K —'40.

Bedének, Solnce in senca. Povest. K —'40.

Brežovnik, Šaljivi Slovence. Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov. K 1'70.

Cegnar, Babica. 2 sešitka K 1'30.

Cigler, Sreča v nesreči. K —'74.

Cigler, Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov. K —'70.

Cigler, Kortonica koroška deklica. K —'70.

Hoffmann, Bog pomaga. Povest, karton. K —'90.

Hoffmann, Peter Prostak. Povest, karton. K —'90.

Hoffmann, Kar Bog stori, vse prav stori. Povest, karton. K —'90.

Hoffmann, Kako vzgaja usoda. Povest. K —'90.

Hoffmann, Čas je zlato ali od ubožstva do bogastva. Povest. K —'82.

Keller, Prst božji ali izgledi božjih kazni, oziroma slučaj, ki niso slučaj. 2 zvezka K —'90.

Koder, V gorskem zakotju. Povest. K —'40.

Kosi, Sto narodnih legend. Slovenski mladini in preprostemu ljudstvu v pouk in zabavo. Trdo vezano K 1'30.

Lesar, Perpetua ali afrikanski mučenci. K 1'30, trdo vezano K 1'50.

Parapat, Robinson starši. Njegove vožnje in čudovite dogodbe. K 1'30, trdo vezano K 1'50.

Malavaiči, Oče naš. Povest za krščansko mladost in krščansko ljudstvo, karton. K 1'35.

Mayr, Mučenci. Starokrščanska povest. K 1'05.

Sienkiewicz-Miklavc, Za kruhom. Povest. K —'40.

Tomšič, Peter Rokodelič. K —'50.

Trošt, Pri stricu. Povest. K —'95.

Trstenjak, V delu je rešitev. Poučna povest. K —'70.

Vononir-Križan, Svitoslav. Povest. K —'40.

Zakrajšek, Oglénica ali hudobija in nedolžnost. Povest. K —'70.

Zupančič, Fabijola ali cerkev v katakombah. Po kardinalu M. Wisemanu. K 1'30, vezano K 1'50.

Poezija:

Baumbach-Funtek, Zlatorog. Elegantno vezano. K 4'20.

Gangl, Iz luči in teme. Vezano K 1'35.

Gregorčič, Poezije. I. zvezek K 2'13, vezan K 3'13.

II. " " " 2'13, " " 3'33.

III. " " " vezan K 4'13.

Gregorčič, Svetopisemska knjiga Job in psalem 118. Vezano K 2'85.

Pesjakova, Viljovice. Pesmi za mladost. K 1'15.

Prešeren dr. France, Poezije. Uredil L. Pintar. K 1'10.

Sardenko Silvija, V mladem jutru. K 1'60, vezano K 2'35.

Zupančič, Pisanice. Pesmi za mladino. Vezano K —'90.

Zemljepis in zgodovina:

Alešovec, Vojska na Turškem od leta 1875 do konca l. 1878. Začetek ustaje v Hercegovini, vojska Srbov, Činogorcev in Rusov s Turčijo, zasedba Bosne in Hercegovine po slavni avstrijski armadi. K —'82.

Dimnik, Avstrijski junaki. S 17 podobami. K 1'60.

Majar, Odkritje Amerike. Poučno zabavna knjiga v treh delih, o Kolumbu, Kortesu in Pizaru. Trdo vezano K 2'20.

Maier, Učne slike iz zemljepisja. Avstrija. Podrobni učni načrti. K 1'60.

Maier, Učne slike iz prirodoslovja za III., IV. in V. razred. (Podrobni učni načrti.) K 2'70.

Molek, General Lavdon, oče vojakov imenovan. K —'70.

Perne, Trstenik. Prispevek k zgodovini župnij v ljubljanski škofiji. K —'97.

Vrhovec, Zemljepis za prvi gimnazijski razred. K 1'30.

Vrhovec, Zgodovinske povesti za meščanske šole. I. do III. stopnja, kartonirano a K 1'10.

Poučni spisi za mnogo-vrstno praktično porabo:

Bele, Viničarjev kašipot. Navod, kako vinograde na novo zasajati in kako jih obdelovati. K —'60.

Bele, Trtna uš in trtoje. Navod, kako se je mogoče vključiti trtni uši s trtoje uspešno baviti. K —'90.

Bleiwis-Trsteniški, Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. K 1'70.

Bleiwis, Nauk, kako pomagati živini ob porodu ravnati s staro in mlado živino in ozdravljati poporodne bolezni. K 1'10, vezano K 1'30.

Funtek, Obrtno spise. K 1'40.

Kalan, Početek protialkoholnega gibanja na Slovenskem. K —'56.

Kralj, Obrtni red. Zbirka in razlaga najvažnejših obrtnih zakonov, ukazov in razsodb upravnega sodišča. K 2'25, vezano K 3'85.

Kneipp-Podgorc, Domači zdravnik. K 1'30, vezano K 1'50.

Krek, Socializem. K 5'75, vezano K 6'75.

Mali vseznalec ali zbirka lahko izpeljivih poizkusov iz fizike, mehanike, aritmetike in glumarstva, smešnic in zastavic z navodom o punktiranju ali geomanciji. K —'65.

Navodilo za spisovanje raznih pisem in opravičnih listov. Z mnogimi vzorci. K 1'80, vezano K 2'20.

Pečjak, Stoletna pratika dvajsetega stoletja 1901 — 2000. K 1'40, trdo vezano K 1'00.

Premru, Dialoghi, laški, nemški in slovenski pogovori. Broš. K 2'20.

Računar, hitri, z ozirom na sedanji denar po kronski veljavi in na metersko mero in vago, vezano K —'90.

Romih, Obrtno knjigovodstvo s kratkim poukom o menicah. Učna knjiga za obrtne nadaljevalne šole, ob enem priročna knjiga za obrtnike. K 1'80.

Schweitzer, Naš društveni in shodni zakon. K 1'15.

Smolnikar, Poročilo o I. shodu katol. slovenskih nepolitiških društev. K 1'65.

Strupi, Živinozdravništvo ali nauk o spoznanju in ozdravljanju vnanjih in notranjih bolezni. K 3'90, vezano K 4'40.

Štraki, Obrednik za organiste. Vezano K 1'60.

Zbirka domačih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod. K 1'15.

Razne povesti za mladino in ljudstvo:

Vsak sešitek po 45 vinarjev: Črni bratje. — S prestola na morišče. — Leban 100 beril za otroke. — Vrtomirov prstan. — Feldmaršal grof Radecki. — Mirko Poštenjakovič. — Venček pravilje in pripovedk. — Pri Vrbovčevem Grogl. — Lažnjivi Kljukec. — Močni baron Ravbar. — Izdajalca domovine. — Tiun-Ling, kitajski morsk razbojnik. — Najdenček. — Maksimilijan I. cesar mehičanski. — Vstajenje. — Knez črni Jurij. — Repoštev. — Pod turškim jarmom. — Hildegarda. — Naselnikova hči. — Nikolaj Zrinjski. — Hirlanda. — Kako je izginil gojzd. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — Potovanje v Liliput. — Hubad pripovedke I. — Hubad pripovedke II. — Narodne pripovedke za mladino II.

Vsak sešitek po 37 vinarjev: Božični darovi. — Erazem predjamski. — 60 malih povestij. — Sveta grofinja Genovefa.

Vsak sešitek po 53 vinarjev: Spominski listi iz avstrijske zgodovine. — Šaljivi Jaka I. — Šaljivi Jaka II. — Izanama, mala Japonka. — Kristof Kolumb. — Darinka, mala Črnogorka. — Sita, mala Hindostanka. — Narodne pripovedke za mladino I.

Vse cene se razumejo s poštnino vred; pri skupnih naročilih odpade poštnina.